

บทความพิเศษ :

นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ 450 บาท...ประเทศไทยเสียหายใครรับผิดชอบ

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันที่ 26 พฤษภาคม 2566

นโยบายของพรรคก้าวไกลซึ่งเป็นที่กังวลของผู้ประกอบการและอาจมีผลต่อโครงสร้างเศรษฐกิจไทย คือ การปรับค่าจ้างหรือค่าแรงขั้นต่ำวันละ 450 บาท ก่อนหน้านี้หัวหน้าพรรคเดินสายพูดคุยกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยโดยระบุว่าจะพิจารณาการปรับค่าจ้างไม่ให้กระทบต่อเศรษฐกิจ ขณะที่รองหัวหน้าพรรคออกมาให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนจะเดินหน้าขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะทำภายในร้อยวันแรกที่เข้ามาเป็นรัฐบาล ประเด็นนี้เป็นข้อกังวลของนายจ้างทั้งภาคการผลิตและภาคบริการตลอดจนภาคท่องเที่ยว รวมไปถึงเกษตรกรแปรรูป เกี่ยวข้องกับเรื่องต้นทุนและขีดความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งค่าครองชีพและเงินเฟ้อที่จะตามมาซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างเหมือนคลื่นสึนามิที่อาจกระทบไปทุกภาคส่วนรวมถึงผู้ใช้แรงงานในฐานะที่เป็นผู้บริโภครายใหญ่สุดของประเทศ

เหตุผลของพรรคก้าวไกลในการปรับค่าจ้างแบบก้าวกระโดดและถือเป็นภารกิจหลักคือต้องการฟื้นฟูเศรษฐกิจด้วยการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนโดยระบุว่าเป็นอัตราที่เหมาะสมเพราะค่าจ้างของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ การใช้นโยบายค่าจ้างในระดับที่สูงโดยไม่สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจจริงโดยหวังว่าปรับค่าจ้างให้สูงก่อนแล้วเศรษฐกิจหรือจีดีพีจะขยายตัวในระดับสูงทำให้รายได้ของประชาชนสูงตาม หากทำได้ง่าย ๆ แบบที่กล่าวทำไมประเทศต่างๆจึงไม่ได้นำมาใช้หรือไทยคิดเป็นประเทศเดียว

ประเด็นที่ต้องเข้าใจคือโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยยังอยู่ระดับประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้ปานกลางระดับสูงพึ่งพาการส่งออกทั้งสินค้าอุตสาหกรรม-เกษตรแปรรูปรวมถึงผลผลิตทางการเกษตรเช่น ข้าว ยางพารา อ้อยในรูปของน้ำตาลตลอดจนผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์และประมง ภาคส่วนเหล่านี้ใช้แรงงานเข้มข้นจำนวนมาก สินค้าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ไทยรับจ้างผลิต(OEM) หรือไม่มีแบรนด์/เครื่องหมายการค้าทำให้ราคามีความอ่อนไหว เพราะต้องแข่งขันกับประเทศต่างๆเช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย อินเดีย ฯลฯ อีกทั้งไทยยังต้องพึ่งพาการลงทุนทั้งใหม่และเก่าเพื่อรองรับแรงงานใหม่ที่แต่ละปีจะเพิ่มขึ้นประมาณ 5.17 แสนคน

จึงไม่แปลกที่ภาคเอกชนทั้งอุตสาหกรรมการผลิต-การค้าบริการ-ก่อสร้าง-โรงแรมตลอดจนสภาองค์กรนายจ้างที่มีข้อกังวลต่อประเด็นค่าจ้างแบบก้าวพรวด 450 บาทจะส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกรวมถึงผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรมที่ต้องจ่ายค่าแรงสูงโดยไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจจริงทำให้สินค้าส่งออกของไทยหากปรับราคา(ส่วนหนึ่ง)จะแข่งขันไม่ได้อาจทำให้การจ้างงานในอนาคตลดลง ที่น่าห่วงคือธุรกิจรายย่อยและเอสเอ็มอีและผู้ประกอบการขนาดเล็กเฉพาะที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์มีมากกว่า 8.4 แสนรายหากไปไม่ไหวบางส่วนอาจต้องปิดกิจการหรือต้องเทลูกจ้างออกจากงาน ที่ตามมาคือเงินเฟ้อและราคาสินค้าที่ปรับตัวสูงที่จะกระทบกลับไปสู่ประชาชน การใช้นโยบายค่าจ้างแบบก้าวกระโดดจึงไม่ใช่ยาแรงที่จะใช้ในการแก้ไขเศรษฐกิจขยายตัวในทางตรงข้ามอาจทำให้เกิดการแพ้ยาลเพราะเศรษฐกิจไทยมีความเปราะบางไม่ได้เข้มแข็งเหมือนกับประเทศที่พัฒนาแล้วอาจทรุดตัว กรณีศึกษาเช่นอดีตเมื่อสอง

ทศวรรษประเทศฟิลิปปินส์เคยใช้นโยบายประชานิยมค่าจ้างสูงสถานประกอบการอยู่ไม่ได้การลงทุนไม่มาทำให้ไม่มีแหล่งจ้างงานทำให้คนฟิลิปปินส์จำนวนมากต้องออกไปทำงานในต่างประเทศตั้งแต่งานแม่บ้าน-กรรมกร-ลูกเรือสินค้ากลายเป็นประเทศผู้ป่วยแห่งเอเชียเพิ่งจะฟื้นเมื่อสิบกว่าปีที่ผ่านมา

ค่าแรงขั้นต่ำหรือ “Minimum Wage” เป็นค่าจ้างขั้นต่ำอ้างอิงตามกฎหมายส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างแรกเข้าเป็นแรงงานวัยตอนต้นไม่มีภาระครอบครัวที่ต้องดูแลและเป็นค่าจ้างคุ้มครองกลุ่มคนเปราะบางเช่น คนสูงวัยหรือผู้พิการและเป็นค่าจ้างที่ต้องให้กับทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติทั้งด้านเพศ ศาสนา รวมถึงแรงงานต่างด้าว หากทำงานไประยะหนึ่งมีทักษะ-ประสบการณ์มากขึ้นค่าจ้างก็จะปรับสูงโดยเฉพาะปัจจุบันแรงงานทุกระดับขาดแคลนตลาดเป็นของลูกจ้างอีกทั้งสังคมโซเชียลออนไลน์ทำให้แรงงานมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการเลือกนายจ้างที่ให้รายได้และมีสวัสดิการที่ดีกว่า

ผลกระทบดังกล่าวข้างต้นเศรษฐกิจของไทยพึ่งพาการส่งออกในสัดส่วนที่สูง ค่าแรงจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน การที่ปรับค่าจ้าง 450 บาทหากเปรียบเทียบกับค่าจ้างขั้นต่ำกำหนดและปริมาณผล 353 บาททำให้ค่าจ้างเพิ่มขึ้นวันละ 97 บาทหรือเดือนละ 2,910 บาทคิดเป็นร้อยละ 27.5 เป็นอัตราที่ก้าวกระโดดกระทบโครงสร้างตลาดแรงงานหากไม่รวมราชการ-นายจ้างและเกษตรกรที่เป็นเจ้าของแปลงเกษตรจะทำให้มีแรงงานประมาณ 30 ล้านคนเข้าถึงคิดเป็นเงินค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นปีละ 1.044 ล้านล้านบาทคิดเป็นสัดส่วนต่อจีดีพีร้อยละ 5.72 ที่ยกตัวเลขนี้ขึ้นมาเพื่อแสดงให้เห็นว่าราคาต้นทุนสินค้าจะปรับตัวสูงขึ้น ส่วนที่กล่าวว่าจะทำให้รายได้ของพี่น้องแรงงานสูงขึ้นตรงนี้ก็จริงบางส่วนแต่ที่ต้องแลกมาก็คือค่าครองชีพจะสูงไล่ตามทันค่าจ้างและแรงงานส่วนหนึ่งอาจต้องสูญเสียตำแหน่งงานทั้งจากสถานประกอบการปิดตัวหรือชะลอการจ้างงานรวมถึงนายจ้างจะเร่งนำเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆเข้ามาใช้แทนแรงงานเนื่องจากมีความคุ้มค่าและคุ้มทุนได้ดีกว่า

ผู้ได้อานิสงส์จากนโยบายค่าจ้างแบบก้าวกระโดดคือแรงงานต่างด้าว ณ เดือนเมษายนที่ผ่านมา มีจำนวน 2.744 ล้านคน หากตัดแรงงานต่างด้าวประเภทที่เข้ามาตาม BOI และแรงงานทักษะประมาณแสนคน จะทำให้แรงงานต่างด้าวมีรายได้เพิ่มมากขึ้นเดือนละ 7,540 ล้านบาทหรือปีละประมาณ 90,480 ล้านบาท เงินจำนวนนี้ส่วนใหญ่จะถูกส่งกลับไปให้กับพ่อแม่พี่น้องในประเทศของเขา ตอนนี้ทางรัฐบาลเมียนมาและกัมพูชา คงคำนวณแล้วว่าทำให้เศรษฐกิจของเขาขยายตัวได้เท่าใด อีกประเทศหนึ่งที่จะได้อานิสงส์คือเวียดนามซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งทั้งด้านการส่งออกและการลงทุนกับไทยคงนอนตีพุงรอรับทรัพย์จากคำสั่งซื้อหรือ “Order” ส่งออกที่จะโยกจากไทยรวมถึงการลงทุนที่นักลงทุนไทยที่มีศักยภาพอาจย้ายฐานการผลิตรวมถึงนักลงทุนจากประเทศต่างๆโดยเฉพาะญี่ปุ่นการลงทุนใหม่ส่วนใหญ่คงเลือกที่จะไม่เข้าไทยงานนี้เวียดนามรับทรัพย์ไปเต็มๆ

กรณีเช่นนี้เคยเกิดเมื่อครั้งขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำปี.ศ.2556 สมัยรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ปรับจากวันละ 215 บาทเป็น 300 บาททั่วประเทศทำให้เกิดสภาวะช็อกผลที่ตามมาคือการส่งออกถูกโยกไปประเทศเวียดนามก้าวขึ้นมาเป็นผู้ส่งออกแนวหน้าของอาเซียน ไทยเสียแชมป์ผู้ส่งออกอิเล็กทรอนิกส์-สินค้าคาร์เมนท์-รองเท้ากีฬา อาหารทะเลบรรจุกระป๋อง ฯลฯ ขณะเดียวกันการลงทุนมีการย้ายฐานการผลิตไปเวียดนามทำให้ไทยเสียแชมป์ประเทศที่นำลงทุนให้กับประเทศเวียดนาม เศรษฐกิจที่เคยเติบโตได้ดีกลับเติบโตในอัตราต่ำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันแม้แต่หลังโควิดจบเวียดนามฟื้นตัวได้ดีแต่ไทยยังติดกับดักกลายเป็นผู้ป่วยของอาเซียน

สามารถสแกนและดาวน์โหลดบทความนี้ได้ที่ QR CODE
รวมถึงค้นหาคำบทความทางวิชาการของดร.ธนิต โสรัตน์ ได้ที่
เว็บไซต์ www.tanitsorat.com tanit.sorat

